

Aanbevelingen

Aanbevelingen 02/2021 over de rechtsgrond voor de opslag van creditcardgegevens uitsluitend voor het vergemakkelijken van verdere onlinetransacties

Vastgesteld op 19 mei 2021

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Het Europees Comité voor gegevensbescherming

Gezien artikel 70, lid 1, onder e), van Verordening (EU) 2016/679/EU van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna “AVG”),

Gezien de EER-overeenkomst en met name bijlage XI en Protocol 37 daarvan, zoals gewijzigd bij Besluit nr. 154/2018 van het Gemengd Comité van de EER van 6 juli 2018,

Gezien artikel 12 en artikel 22 van zijn reglement van orde,

HEEFT DE VOLGENDE AANBEVELINGEN VASTGESTELD:

1. In de context van de COVID-19-pandemie hebben de digitale economie en de elektronische handel zich voortdurend verder ontwikkeld. Die ontwikkeling heeft geleid tot navenant hogere risico's bij het onlinegebruik van creditcardgegevens. Zoals de Groep artikel 29 in zijn richtsnoeren voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen heeft verklaard, heeft de schending van creditcardgegevens “*duidelijk gevolgen [...] voor het dagelijkse leven van de betrokkenen*”, aangezien financiële gegevens kunnen worden gebruikt voor “*betalingsfraude*”¹.
2. Het is daarom van groot belang dat verwerkingsverantwoordelijken voorzien in passende waarborgen voor de betrokkenen en ervoor zorgen dat zij de controle hebben over hun persoonsgegevens om het risico op onrechtmatige verwerking te verkleinen en het vertrouwen in de digitale omgeving te vergroten. Het Comité is van mening dat vertrouwen essentieel is voor een duurzame groei van de digitale economie.
3. Deze aanbevelingen zijn bedoeld om een geharmoniseerde toepassing van de gegevensbeschermingsregels voor de verwerking van creditcardgegevens binnen de Europese Economische Ruimte (EER) aan te moedigen en een homogene bescherming van de rechten van betrokkenen te waarborgen, met volledige inachtneming van de fundamentele beginselen inzake gegevensbescherming, zoals is vastgelegd in de AVG.
4. Meer bepaald wordt in deze aanbevelingen aandacht besteed aan de opslag van creditcardgegevens door onlineaanbieders van goederen en diensten met als enig en specifiek doel verdere aankopen door betrokkenen te vergemakkelijken². De aanbevelingen hebben betrekking op de situatie waarin een betrokkene via een website of applicatie een product koopt of voor een dienst betaalt, en doorgaans via een speciaal daarvoor bestemd formulier zijn of haar creditcardgegevens verstrekt om deze unieke transactie tot stand te brengen.

---

¹ GROEP GEGEVENS BESCHERMING ARTIKEL 29 – Richtsnoeren voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen en bepaling of een verwerking “waarschijnlijk een hoog risico inhoudt” in de zin van Verordening 2016/679.

² Deze aanbevelingen hebben geen betrekking op in webwinkels actieve betalingsinstellingen of op overheidsinstanties. Evenmin gaan zij over de opslag van creditcardgegevens voor andere doeleinden, bv. om een wettelijke verplichting na te leven of om een terugkerende betaling in te stellen in het geval van een duurovereenkomst of een abonnement op een langlopende dienst (bv. een overeenkomst voor de maandelijkse levering van een goed of een abonnement op een muziek- of filmstreamingdienst).

5. Zoals bij elke verwerking kan de verwerkingsverantwoordelijke overeenkomstig artikel 6 van de AVG alleen gegevens opslaan als daarvoor een geldige rechtsgrond bestaat. In dat verband dient te worden opgemerkt dat enkele van de in artikel 6 van de AVG genoemde rechtsgronden niet voor deze situatie zouden gelden en bijgevolg moeten worden uitgesloten. De opslag van creditcardgegevens na een transactie om verdere aankopen te vergemakkelijken kan niet worden beschouwd als noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting (artikel 6, lid 1, onder c), van de AVG) of om de vitale belangen van een natuurlijke persoon te beschermen (artikel 6, lid 1, onder d), van de AVG). Ook de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen (artikel 6, lid 1, onder e), van de AVG) kan niet als toereikende rechtsgrond worden beschouwd.
6. Bovendien is de opslag van creditcardgegevens na de betaling voor goederen of diensten op zich niet noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst (artikel 6, lid 1, onder b), van de AVG). Hoewel de verwerking van de gegevens van de creditcard waarmee de klant betaalt, noodzakelijk is voor de uitvoering van de overeenkomst en artikel 6, lid 1, onder b), van de AVG daardoor in werking treedt, is de opslag van die gegevens alleen nuttig om een eventuele volgende transactie en de verkoop te vergemakkelijken. Een dergelijk doel kan niet worden opgevat als strikt noodzakelijk voor de uitvoering van de overeenkomst voor de levering van het goed of de dienst waarvoor de betrokkene al heeft betaald³.
7. Wat betreft een verwerking die voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verwerkingsverantwoordelijke of een derde noodzakelijk is⁴, merkt het Comité op dat de verwerkingsverantwoordelijke zich alleen dan kan beroepen op artikel 6, lid 1, punt f), van de AVG als is voldaan aan de in drie in dat artikel genoemde voorwaarden⁵. Overeenkomstig deze rechtsgrond wordt de vaststelling en erkenning van een door de verwerkingsverantwoordelijke of een derde nagestreefd gerechtvaardigd belang als eerste eis gesteld. Het belang van de verwerkingsverantwoordelijke of derde kan breder zijn dan het doel van de verwerking en moet op de datum van de gegevensverwerking bestaand en actueel zijn⁶.
8. De rechtsgrond van het gerechtvaardigde belang vereist in de tweede plaats dat de persoonsgegevens moeten worden verwerkt voor het nagestreefde gerechtvaardigde belang. Wat laatstgenoemde voorwaarde betreft, staat het niet vast dat, als de verwerkingsverantwoordelijke een gerechtvaardigd belang heeft zoals hierboven is uiteengezet, de opslag van de creditcardgegevens ter vergemakkelijking van toekomstige aankopen noodzakelijk is om dat gerechtvaardigde belang na te streven. De feitelijke totstandkoming van een andere aankoop

---

³ Zie ook de Richtsnoeren 2/2019 betreffende de verwerking van persoonsgegevens op grond van artikel 6, lid 1, onder b), van de AVG in het kader van de verlening van onlinediensten aan betrokkenen, met name blz. 10.

⁴ Zie Advies 06/2014 van de Groep artikel 29 over het begrip “gerechtvaardigd belang van de voor de gegevensverwerking verantwoordelijke” in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG, wordt momenteel herzien door het EDPB (zie het op 16 maart 2021 vastgestelde werkprogramma 2021/2022 van het EDPB).

⁵ Zie het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 4 mei 2017, Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvalde tegen Rīgas pašvaldības SIA “Rīgas satiksme”, zaak C-13/16, ECLI:EU:C:2017:336, punt 28.

⁶ Zie het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 11 december 2019, TK tegen Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA, zaak C-708/18, ECLI:EU:C:2019:1064, punt 44.

hangt immers af van de keuze van de consument en wordt niet bepaald door de mogelijkheid om deze “met één klik” te realiseren.

9. Tot slot vereist de derde voorwaarde de uitvoering van een afwegingstoets: het gerechtvaardigde belang van de verwerkingsverantwoordelijke of derde moet worden afgewogen tegen de belangen of grondrechten en fundamentele vrijheden van de betrokkene, met inbegrip van diens recht op gegevensbescherming en privacy. Bij de afwegingstoets moet rekening worden gehouden met de specifieke omstandigheden van de verwerking⁷. Een essentieel onderdeel van de afweging is het mogelijke effect van de verwerking op de rechten en vrijheden van de betrokkene⁸. Dat effect kan afhangen van de aard van de gegevens, de specifieke verwerkingsmethode en de toegang van derden tot die gegevens. Wat het criterium “aard van de gegevens” betreft, dient te worden opgemerkt dat financiële gegevens door de Groep artikel 29 zijn aangemerkt als gegevens van zeer persoonlijke aard, omdat de schending ervan duidelijk ernstige gevolgen heeft voor het dagelijks leven van de betrokkene⁹. Dat betekent dat niettegenstaande de verplichting van de verwerkingsverantwoordelijke krachtens artikel 5, lid 1, onder f), van de AVG om technische en organisatorische maatregelen te nemen teneinde een passende beveiliging van de creditcardgegevens te waarborgen alsmede het feit dat die gegevens voor andere doeleinden kunnen worden opgeslagen, de verwerking ervan ter vergemakkelijking van verdere aankopen een verhoogd risico van inbreuk op de beveiliging van creditcardgegevens met zich mee kan brengen, omdat zij dan worden verwerkt in andere systemen. Een ander belangrijk element van de afwegingstoets dat in aanmerking kan worden genomen om het effect van de verwerking op de betrokkenen te beoordelen, is wat betrokkenen op basis van hun relatie met de verwerkingsverantwoordelijke, de context en het doel van de verzameling van persoonsgegevens redelijkerwijs kunnen verwachten¹⁰. Betrokkenen blijken evenwel bij aankoop, wanneer zij voor de betaling hun creditcardgegevens verstrekken, redelijkerwijs niet te verwachten dat die gegevens langer worden opgeslagen dan nodig is voor betaling van de afgenomen goederen of diensten. Bijgevolg zouden de grondrechten en fundamentele vrijheden van de persoon op wie de gegevensbescherming betrekking heeft, in deze specifieke context waarschijnlijk zwaarder wegen dan het belang van de verwerkingsverantwoordelijke.
10. Die aspecten leiden tot de conclusie dat toestemming (artikel 6, lid 1, onder a), van de AVG) de enige juiste rechtsgrond lijkt te zijn voor rechtvaardiging van de hierboven beschreven verwerking. Om de veiligheidsrisico's te ondervangen en de betrokkenen in staat te stellen controle over hun gegevens te behouden en actief te beslissen over het gebruik van hun creditcardgegevens, zouden de gegevens na een aankoop alleen mogen worden opgeslagen als zij daarin vooraf specifiek hebben toegestemd. De verwerkingsverantwoordelijke kan aan de hand van die toestemming

---

⁷ Zie het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 24 november 2011, Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito (ASNEF) en Federación de Comercio Electrónico y Marketing Directo (FECEDM) tegen Administración del Estado, zaken C-468/10 en C-469/10, ECLI:EU:C:2011:777, punten 47 en 48; het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 19 oktober 2016, Patrick Breyer tegen Bundesrepublik Deutschland, zaak C-582/14, ECLI:EU:C:2016:779, punt 62.

⁸ Zie voornoemd arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 24 november 2011, punt 44, en voornoemd arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 11 december 2019, punt 56.

⁹ GROEP GEGEVENSBESCHERMING ARTIKEL 29 – Richtsnoeren voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen en bepaling of een verwerking “waarschijnlijk een hoog risico inhoudt” in de zin van Verordening 2016/679.

¹⁰ Zie overweging 47 van de AVG.

aantonen dat de betrokkenen bereid zijn hun verdere aankopen via de specifieke website of applicatie te vergemakkelijken, wat niet zonder meer kan worden vermoed op grond van een of meer losse aankopen.

11. Deze toestemming mag niet worden vermoed, maar moet vrij, specifiek, geïnformeerd en ondubbelzinnig zijn¹¹. Toestemming dient te worden gegeven door middel van een duidelijke actieve handeling en moet op gebruiksvriendelijke wijze worden gevraagd, bv. door middel van een keuzevakje dat niet vooraf al is aangevinkt¹², rechtstreeks op het voor de gegevensverzameling gebruikte formulier. Deze specifieke toestemming moet worden onderscheiden van de instemming met de voorwaarden van de dienstverlening of de verkoop en mag geen voorwaarde zijn voor voltooiing van de aankoop.
12. Overeenkomstig artikel 7, lid 3, van de AVG kunnen betrokkenen hun toestemming voor de opslag van creditcardgegevens ter vergemakkelijking van verdere aankopen te allen tijde intrekken. Het intrekken van de toestemming moet vrij en eenvoudig zijn en even gemakkelijk als het geven ervan. Intrekking moet leiden tot de daadwerkelijke verwijdering door de verwerkingsverantwoordelijke van uitsluitend ter vergemakkelijking van verdere transacties opgeslagen creditcardgegevens.

Voor het Europees Comité voor gegevensbescherming

De voorzitter

(Andrea Jelinek)

---

¹¹ Zie EDPB-richtsnoeren 05/2020 inzake toestemming overeenkomstig Verordening 2016/679.

¹² *Ibid.*